Reactie op technische vraag VVD over raadsvoorstel begroting 2022 Holland Rijnland

Vraag:
In de begroting Holland Rijnland 2022 staat op pagina 7, in een tabel, dat Nieuwkoop per 1-1-2020 geen leerlingen heeft tussen 5-17 jaar. Mijn vraag is of dit klopt? Nu is het natuurlijk financieel minder erg, maar volgens mij had onze gemeente wel degelijk deze leerlingen toch?

Antwoord:
Naar aanleiding van de begroting 2022 Holland Rijnland heeft u de vraag gesteld of het klopt, dat in de tabel op pagina 7 bij Nieuwkoop '0' leerlingen tussen 5 - 17 jaar staat. Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn hebben de leerplicht niet bij Holland Rijnland ondergebracht. Om die reden staat in de tabel bij beide gemeenten het cijfer '0'.

Zoals u aangeeft hebben wij inderdaad leerlingen in deze leeftijdscategorie. Ter informatie voegen wij het jaarverslag Leerplicht 2019-2020 toe voor de gemeenten Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn, met daarin de informatie en leerlingaantallen voor onze gemeente.

Jaarverslag
LEERPLICHT
Schooljaar 2019-2020

nieuwkoop

Alphen aan den Rijn

Inhoudsopgave

Voorwoord

Wat doen de leerplichtconsulenten?

Samenwerkingspartners

Scholen 6
GGD 6
Passend Onderwijs 6
(Jeugd)hulpverlening en begeleiding 6
Halt 6
Openbaar Ministerie & Raad voor de Kinderbescherming 6
Onderwijsinspectie 6

Terugblik en vooruitblik

Alle kinderen in beeld tijdens de coronacrisis 7
Zichtbaar op school en in de wijk 7
Thuiszitters, procesregie en privacy 8
Samenwerking met het MBO en de grens 18-/18+ 8
Vrijstellingen 8
Gedogen alternatief programma bij verkeerde studiekeuze 8

Cijfers en toelichting

Absoluut verzuim 9
Relatief verzuim 9
Langdurig relatief verzuim 10
Luxe verzuim 10
Halt-verwijzingen 11
Proces-verbaal 11
Vrijstelling art. 3a/3b 12
Vrijstelling art 5 onder a 12
Vrijstelling art 5 onder b 13
Vrijstelling art 5 onder c 13
Vrijstelling art. 11 onder g > 10 dagen 14
Vrijstelling art. 15 14
Gedogen 15
Maatwerk contacten 15
Aantal leerlingen en verdeling meldingen naar onderwijssoort 16

Voorwoord

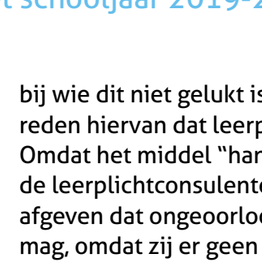
Hierbij presenteren wij u het jaarverslag Leer- en Kwalificatieplicht van de gemeenten Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop over het schooljaar 2019-2020.

De tweede helft van dit schooljaar was een turbulente periode. De hele wereld stond in het teken van de Corona-pandemie. Deze pandemie leidde niet alleen tot gezondheidsrisico's, maar had ook grote gevolgen voor onder andere het onderwijs. Van de ene op de andere dag moesten de scholen hun onderwijs digitaal gaan vormgeven. Leerlingen kwamen niet meer naar school, maar volgden thuis onderwijs via hun computer. Wij hebben grote bewondering voor de voortvarendheid waarmee de scholen dit online onderwijs hebben vormgegeven en waarop ouders hun kinderen hebben begeleid bij het thuisonderwijs. Er zijn leerlingen die door het thuisonderwijs zijn opgebloeid, bijvoorbeeld doordat zij niet afgeleid worden door de prikkels in de klas. Maar er zijn ook zorgen. Zorgen voor leerlingen die thuis onvoldoende mogelijkheden hebben gehad om onderwijs te volgen, voor leerlingen die afhaakten vanwege gebrek aan structuur en het "live"- contact met leraren en medeleerlingen en voor leerlingen die vanwege de angst voor Corona door ouders thuis worden gehouden. Met hulp van de leerplichtconsulenten is voor een groot deel van deze leerlingen een oplossing gevonden. De meeste leerlingen zijn inmiddels weer naar school gegaan. Maar er zijn leerlingen bij wie dit niet gelukt is. In veel gevallen was de reden hiervan dat leerplicht niet mocht handhaven. Omdat het middel "handhaven" ontbrak konden de leerplichtconsulenten moeilijker een signaal afgeven dat ongeoorloofd schoolverzuim niet kan en mag, omdat zij er geen consequenties aan konden verbinden. Dit betekent dat het in minder situaties mogelijk was om schoolverzuim een halt toe te roepen.

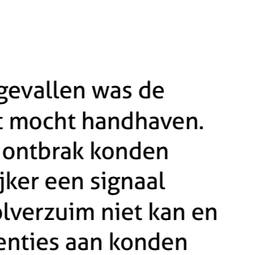
U ziet de effecten van de coronacrisis ook terug in het jaarverslag. Wij hebben als gemeenten een signaal afgegeven aan de landelijke politiek. Mede door dit signaal is besloten dat handhaving van de leerplicht weer mogelijk werd bij schoolverzuim dat niet aan corona gerelateerd is en dat vanaf het schooljaar 2020-2021 handhaving weer volledig mogelijk is. Hierdoor kunnen onze leerplichtconsulenten hun prachtige taak weer ten volle gaan uitoefenen. Met als doel: alle leerlingen in onze gemeenten volgen een vorm van onderwijs, al dan niet in combinatie met zorg.

Wij hopen dat in het schooljaar 2020-2021 de rust wederkeert in de wereld èn in het onderwijs.

Met vriendelijke groet,

Han de Jager
Wethouder Jeugd en Onderwijs
Gemeente Alphen aan den Rijn

Gerben van Duin
Wethouder Sociaal Domein
Gemeente Nieuwkoop

Wat doen de leerplichtconsulenten?

Leerplicht en kwalificatieplicht

De leerplichtconsulenten van team Leerlingzaken werken voor de gemeenten Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop. Elke leerplichtconsulent is gekoppeld aan een aantal scholen binnen vijf gebiedsgerichte Servicepleinteams. De kerntaak van de leerplichtconsulenten is toezicht houden op de naleving van de Leerplichtwet. De Leerplichtwet is een belangrijk instrument bij het beschermen van het recht op onderwijs. Het doel van de Leerplichtwet is dat jongeren de kennis en vaardigheden krijgen die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven.

Volledige leerplicht geldt voor kinderen van 5 tot en met 16 jaar. Direct na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Met een startkwalificatie hebben jongeren meer kans op een baan. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. De kwalificatieplicht eindigt als de leerling een startkwalificatie heeft behaald of 18 jaar is geworden.

Doorgaande lijn 18- naar 18+

Als de leerplichtconsulent betrokken is bij een jongere die 18 jaar wordt, dan wordt het Leerplicht dossier warm overgedragen aan het RMC. De RMC-trajectbegeleider is er voor jongeren van 18 tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald. Indien er sprake is van meervoudige problematiek wordt het dossier tevens overgedragen aan de jongerenmedewerker van de Toegang (Alphen aan den Rijn) of aan het Zorgteam (Nieuwkoop).

Visie op verzuim

Aanhoudend schoolverzuim kan een serieuze bedreiging vormen voor de ontwikkeling van het kind. Door tijdig de juiste interventies in te zetten trachten de leerplichtconsulenten ervoor te zorgen dat ieder kind met aanhoudend/zorgelijk verzuim een passende plek in het onderwijs houdt of zo snel mogelijk vindt. We beschermen het recht op onderwijs en ontwikkeling voor alle kinderen. Het doel is altijd om verzuim en schooluitval te voorkomen, waarbij we werken op basis van de volgende visie:

- Het doel is terug-/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma.
- Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop.
- Ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim.
- De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus.

Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp

De leerplichtconsulent buigt zich niet alleen over schoolverzuim, maar kijkt ook breed naar wat er verder speelt in een gezin. Zo is schoolverzuim vaak een signaal voor achterliggende problematiek. Is er sprake van bredere problematiek dan schakelt de leerplichtconsulent gepaste hulp in. Op deze manier werkt leerplicht preventief: we willen de oorzaken van schoolverzuim verhelpen en hopen te voorkomen dat jongeren zich moeten melden bij het Serviceplein als ze volwassen zijn.

De leerplichtconsulent buigt zich niet alleen over schoolverzuim, maar kijkt ook breed naar wat er verder speelt in een gezin.

Ketensamenwerking

Het doel van de ketensamenwerking is zorgen dat er een efficiënte, effectieve en sluitende aanpak ontstaat, waarbij informatie wordt gedeeld en de verschillende partners niet langs elkaar heen werken. De leerplichtconsulent vervult in de gezamenlijke aanpak een schakelrol en neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op verzuimmeldingen. Zijn er meerdere ketenpartners bij een gezin betrokken dan houdt de leerplichtconsulent de regie zolang de schoolgang nog niet is hersteld. Gaat een jongere weer naar school maar is er nog wel sprake van hulpverlening, dan wordt de regie overgedragen naar de hulpverlenende partnerorganisatie.

Voorkomen van schooluitval

Het volgen van onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van een kind en voor het verwerven van een goede plek in de maatschappij. Desgevraagd denken de leerplichtconsulenten mee in zorgcasussen. Dit betreft casuïstiek waarin wellicht geen sprake is van ongeoorloofd verzuim, maar wel van veelvuldig geoorloofd verzuim of problematiek waardoor de kans op uitval groot is. Ook dit draagt bij aan onze preventieve taak: we willen schooluitval voorkomen en eraan bijdragen dat zoveel mogelijk jongeren een diploma halen. Als een kind twee maanden thuis zit zonder passend onderwijs en/of zorgtraject dan neemt leerplicht procesregie om aan te sturen op een oplossing.

Rol van de leerplichtadministratie

De leerplichtadministratie controleert via DUO welke jongeren op dat moment geen school-inschrijving hebben (absoluut verzuim) en zet de eerste acties uit. Controle hierop is van wezenlijk belang en moet frequent plaatsvinden om leerlingen in beeld te houden. Tevens is de leerplichtadministratie de eerste schakel bij het aannemen, beoordelen en doorzetten van meldingen dat jongeren de school niet bezoeken (relatief verzuim). Deze meldingen worden gedaan door de scholen.

Opleiden van hbo-studenten

Team Leerlingzaken vindt het belangrijk om jongeren kansen te bieden en geeft daarin graag het goede voorbeeld. Daarom bieden de we studenten elk schooljaar de kans om 10 maanden stage te lopen als leerplichtconsulent. Ook bieden we studenten de mogelijkheid voor een afstudeerstage.

Samenwerkingspartners

Scholen

De scholen zijn de eersten die relatief schoolverzuim signaleren en de reactie van school hierop is dan ook van groot belang. Scholen melden ongeoorloofd schoolverzuim bij de leerplichtconsulent, waarna deze een onderzoek start naar de oorzaken van het verzuim. De leerplichtconsulenten bieden preventieve spreekuren aan op de scholen voor voortgezet onderwijs. Hierdoor wordt de leerplichtconsulent vroegtijdig betrokken bij schoolverzuim en adviseert de leerplichtconsulent het kind, ouder(s)/verzorger(s) en de school. Als er zorgen zijn over een kind, dan vindt een zorgoverleg plaats op de school, waarin een plan wordt gemaakt samen met de betrokken partners.

GGD

Ook jongeren met zorgwekkend ziekteverzuim lopen het risico de school voortijdig zonder startkwalificatie te verlaten. Voor een goede begeleiding van deze jongeren werken we volgens de M@ZL-methodiek. In de M@ZL-methodiek staat een integrale samenwerking tussen school, jeugdgezondheidszorg en de leerplichtconsulent centraal. De GGD Hollands Midden is de jeugdgezondheidszorg-organisatie in onze regio.

Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn verantwoordelijk voor een passend onderwijsaanbod voor alle kinderen. Samen met de scholen zorgen de samenwerkingsverbanden ervoor dat kinderen passende ondersteuning krijgen als dat nodig is. Als het niet lukt om een oplossing te vinden voor een kind met extra ondersteuningsbehoefte, dan kan een onafhankelijke onderwijsconsulent ingeschakeld worden om te helpen bij het vinden van een oplossing.

(Jeugd)hulpverlening en begeleiding

De leerplichtconsulenten werken samen met veel verschillende teams voor hulpverlening- en begeleiding. Als achterliggende problematiek de oorzaak is van schoolverzuim, dan verwijst de leerplicht consulent het kind en ouder(s)/verzorger(s) naar de(jeugd)hulpverlening. De leerplichtconsulenten werken hiervoor samen met GO! Voor Jeugd (Alphen aan den Rijn) en het Jeugd- en Gezinsteam (Nieuwkoop). Als de veiligheid en ontwikkeling van een kind bedreigd worden, kan de rechter een Jeugdbeschermer aanwijzen om het kind, ouder(s)/verzorger(s) en andere betrokkenen te begeleiden en te voorkomen dat de situatie verder escaleert. Andere partners waar de leerplichtconsulent mee samenwerkt zijn onder andere het Centrum voor Jeugd en Gezin (vragen over gezondheid, opgroeien en opvoeden), het Jeugd Preventie Team (voor jongeren die dreigen af te glijden richting criminaliteit), GGZ (geestelijke gezondheidszorg), Veilig Thuis (Kindermishandeling- en huiselijk geweld) en het Mentorproject (voor hulp bij studie of werk).

Halt

Een jongere met beginnend ongeoorloofd verzuim kan naar Halt worden verwezen.

Openbaar Ministerie & Raad voor de Kinderbescherming

Het Openbaar Ministerie bepaalt wat er gebeurt op het moment dat een leerplichtconsulent proces-verbaal heeft opgemaakt. Als er proces-verbaal is opgemaakt in verband met relatief verzuim, wordt altijd de Raad voor de Kinderbescherming ingelicht. Zij doen vervolgens onderzoek naar de gezinssituatie van de jongere en adviseren over de straf die moet worden opgelegd. Heeft een leerplichtconsulent zorgen of vragen over een specifiek kind/jongere, dan kan de Raad hier ook advies in geven.

Onderwijsinspectie

De Onderwijsinspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en op het naleven van de Leerplichtwet door scholen. De leerplichtconsulent kan een signaal afgeven aan de Onderwijsinspectie als de onderwijskwaliteit in het geding is of als de Leerplichtwet niet goed wordt nageleefd door scholen.

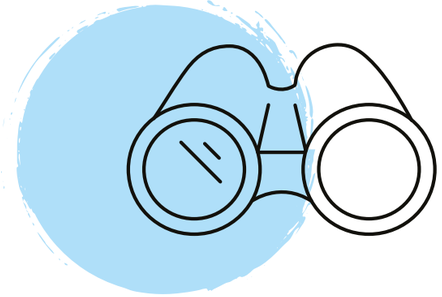
Terugblik en vooruitblik

Alle kinderen in beeld tijdens de coronacrisis

Tijdens de coronacrisis, waarin de scholen sloten en onderwijs op afstand gaven, bestond de zorg dat leerlingen uit beeld zouden raken. Landelijk was afgesproken dat de Leerplichtwet tijdens de Coronacrisis niet gehandhaafd mocht worden. In Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop is echter afgesproken dat scholen kinderen die niet meededen met het onderwijs op afstand, of waarmee de scholen helemaal geen contact konden krijgen, toch meldden bij de leerplichtconsulent. De leerplichtconsulent startte een onderzoek en probeerde in eerste instantie telefonisch contact te krijgen met de leerling en/of ouders. Het doel was inzichtelijk te krijgen waarom een kind niet deelnam aan het onderwijs op afstand. Sommige kinderen hadden bijvoorbeeld geen laptop of een rustige plek om thuis aan school te werken. De leerplichtconsulent zocht dan samen met ouders, school en andere samenwerkingspartners naar een passende oplossing.

In 19 gevallen lukte het niet om telefonisch of via het netwerk contact te krijgen met een leerling en/of ouders en legde de leerplichtconsulent een deurbezoek af. Op die wijze hebben de leerplicht-consulenten alle kinderen weten te bereiken en bleven alle kinderen in beeld. In sommige gevallen maakten ouders en/of kinderen misbruik van het feit dat de leerplichtconsulenten de Leerplichtwet niet mochten handhaven vanwege de coronacrisis.
Een kind was dan wel in staat om onderwijs te volgen, maar werd doelbewust thuisgehouden door ouders of een jongere besloot zelf om niet naar school te gaan of in te loggen voor het thuisonderwijs. Het gaat in dit geval niet om ouders of kinderen die zorgen hadden om corona en de gezondheid van de kinderen. In die gevallen schakelde school de schoolarts in voor een advies over de mogelijkheden om de school op veilige manier te bezoeken.

Zichtbaar op school en in de wijk

Voor een goede samenwerking en laagdrempelig contact vinden we het belangrijk om nog zichtbaarder te worden voor onze inwoners en samenwerkingspartners. Op dit moment bieden wij al preventieve spreekuren aan op middelbare scholen en sluiten we aan bij overleg rondom jongeren. Het komende schooljaar willen we alle scholen vaker gaan bezoeken. Rondom de schoolvakanties sporen we actief luxe verzuim op, door langs de scholen te gaan. Tevens willen we vaker zichtbaar aanwezig zijn in wijkcentra waarin ook samenwerkingspartners vertegenwoordigd zijn, zoals Het Lokaal in Boskoop en De verbinding in Nieuwkoop.

Tijdens de coronacrisis hebben we de scholen op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen middels een nieuwsbrief. In de komende schooljaar willen we al onze samenwerkingspartners via deze weg op de hoogte houden van ontwikkelingen rondom Leerplicht en het recht op onderwijs.
Ook wordt de Leerplicht pagina op onze website van de Gemeente Alphen aan den Rijn het komende schooljaar vernieuwd, zodat inwoners en samenwerkingspartners hier meer informatie kunnen vinden en ons makkelijker kunnen bereiken.

Thuiszitters, procesregie en privacy

De leerplichtconsulenten hebben als doel het aantal thuiszittende kinderen terug te dringen. Daarom vindt elke twee maanden een thuiszittersoverleg plaats. Aan het overleg nemen een afvaardiging van Leerplicht, De Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en GO voor Jeugd deel. Het doel is om te zorgen voor een passend onderwijs- en hulpaanbod voor alle jongeren in onze gemeenten. Het afgelopen schooljaar was een pilotjaar voor het voeren van procesregie door de leerplichtconsulent. Vanwege de coronacrisis is dit helaas onvoldoende van de grond gekomen. Daarom is besloten om het komende schooljaar opnieuw als pilotjaar te zien, waarna de resultaten geëvalueerd zullen worden.

Op grond van de Leerplichtwet 1969 is de leerplichtconsulent bevoegd om actie te ondernemen als er sprake is van ongeoorloofd verzuim of een vrijstellingsaanvraag. Er is echter een andere groep leerlingen waarvoor een beroep wordt gedaan op de leerplichtconsulent. Bijvoorbeeld bij de grote groep leerlingen die wegens een geoorloofde reden thuis zitten of bij een conflict tussen ouders en school, waarbij (nog) geen sprake is van ongeoorloofd verzuim. We vinden het belangrijk om ook in die situaties aan te kunnen haken bij overleg, te bemiddelen, te adviseren en samen te werken met andere partijen. We vinden immers dat alle kinderen recht hebben op passend onderwijs en begeleiding. In de praktijk merken we dat de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) hiervoor vaak een belemmering vormt. Daarom werkt de gemeente momenteel aan een Privacy convenant in samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (tevens namens de aangesloten scholen) en de jeugdhulpverlening. Met het Privacy convenant moet het mogelijk worden om goed samen te werken om een passend onderwijs te garanderen voor alle kinderen.

Samenwerking met het MBO en de grens 18-/18+

Het komt helaas nog voor dat kwetsbare jongeren op het mbo tussen de wal en het schip vallen, omdat er geen passend onderwijsaanbod voor ze bestaat of omdat ze niet de juiste begeleiding krijgen. Daarnaast krijgen jongeren met andere partijen te maken zodra ze 18 jaar worden. Het risico bestaat dat zij daardoor uit beeld raken of stagneren. Om te zorgen voor een duurzaam plan voor alle jongeren die bijna 18 jaar zijn, wordt de samenwerking tussen de leerplichtconsulenten, RMC-trajectbegeleider, het jongerenteam van de Toegang, Rijnvicus en het mbo geïntensiveerd. Er gaat maandelijks overleg plaatsvinden tussen de gemeente en mbo Rijnland. De leerplichtconsulenten werken samen met de partners aan een duurzaam plan voor de jongeren dat doorloopt tot na hun 18e levensjaar. Tevens wordt er momenteel een speciale integrale jongerenaanpak ontwikkeld.

Vrijstellingen

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is bezig met een wetsvoorstel over de vrijstelling van onderwijs voor kinderen die door een zware lichamelijke of psychische beperking niet naar school kunnen (vrijstelling 5 onder a). De wijziging houdt in dat de arts die oordeelt over een vrijstelling van onderwijs bij zijn afweging altijd een advies krijgt van een onderwijskundige. Dat moet ervoor zorgen dat een vrijstelling alleen wordt afgegeven als dit het beste aansluit bij het kind. De verwachting van de wetswijziging is dat het aantal vrijstellingen vermindert en meer kinderen en jongeren onderwijs en zorg krijgen.

Gedogen alternatief programma bij verkeerde studiekeuze

Op mbo-scholen in onze regio zijn de instroommomenten op de verschillende opleidingen vaak beperkt. Er is een algemeen instroommoment na de zomervakantie en sommige opleidingen hebben daarnaast een startmoment in januari/ februari. Dit leidt ertoe dat jongeren die een verkeerde studiekeuze gemaakt hebben, langer dan gewenst op hun huidige (niet passende) opleiding moeten blijven. Omdat dit ten koste gaat van de motivatie en het welzijn van de jongere, zijn we gaan gedogen dat jongeren in sommige situaties tijdelijk geen onderwijs volgen.

Het komende schooljaar gaan wij in gesprek met mbo-scholen om een structurele oplossing te vinden voor deze jongeren. Er zijn bijvoorbeeld mbo-scholen buiten onze regio die een alternatief programma aanbieden voor een heel schooljaar (of hoe lang nodig is). De leerplichtconsulent hoeft dan geen gedoogbeschikking meer af te geven. Scholen zijn immers verantwoordelijk voor het bieden van een passende onderwijsplek voor alle jongeren.

Cijfers en toelichting

Absoluut verzuim

Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. Absoluut verzuim is een strafbaar feit, omdat sprake is van een overtreding van de Leerplichtwet 1969. Voor absoluut verzuim zijn de ouder(s)/verzorger(s) verantwoordelijk en kunnen alleen zij worden vervolgd. De gemeente is op grond van artikel 19 van de Leerplichtwet 1969 verantwoordelijk voor controle op absoluut verzuim. De leerplichtconsulent start een onderzoek, brengt de oorzaken van het verzuim in kaart en stuurt aan op een oplossing.

Meldingen absoluut verzuim	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	14	13
Leerplicht Nieuwkoop	5	6
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	12	5
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	2	1

Toelichting op de cijfers

Absoluut verzuim kan op verschillende manieren ontstaan.
De leerplichtconsulent heeft weinig invloed op het ontstaan van absoluut verzuim.
Veelvoorkomende oorzaken zijn:

- Een kind bereikt de leerplichtige leeftijd en ouders schrijven het kind niet in op een school;
- Een kind haalt een diploma (geen startkwalificatie) en wordt niet ingeschreven op een nieuwe school;
- Een gezin verhuist vanuit een andere gemeente of vanuit het buitenland naar één van onze gemeenten, zonder dat een schoolinschrijving geregeld is;
- Een kind wordt ontslagen uit een gesloten instelling of uit detentie en er is nog geen schoolinschrijving;
- School heeft het kind onterecht uitgeschreven (in dit geval volgt hierover altijd een gesprek met de school).

Relatief verzuim

Relatief verzuim kan bestaan uit wettelijk verzuim en overig verzuim. Bij wettelijk verzuim is sprake van ongeoorloofde afwezigheid van 16 uur les- of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken. De ouder/verzorger die gezag heeft over het kind of hem verzorgt, moet ervoor zorgen dat het kind de school van inschrijving bezoekt. Kinderen vanaf 12 jaar kunnen ook zelf verantwoordelijk worden gehouden voor het schoolbezoek.

Op grond van artikel 21 van de Leerplichtwet 1969 zijn scholen verplicht verzuim van 16 uur in vier weken onverwijld (binnen 5 werkdagen) te melden via het DUO-verzuimloket. Op grond van artikel 22 van de Leerplichtwet 1969 is de leerplichtconsulent verplicht een onderzoek te starten na een melding van wettelijk verzuim.

Als degenen die verantwoordelijk zijn voor het schoolverzuim weigeren om te voldoen aan de verplichtingen uit de Leerplichtwet 1969, dan maakt de leerplichtconsulent proces-verbaal op en stuurt dit naar de officier van justitie.

Schoolverzuim van minder dan 16 uur in vier weken (overig verzuim) hoeft niet door school te worden gemeld. Zolang de grens van wettelijk verzuim niet is bereikt, is de school volledig zelf verantwoordelijk voor het bestrijden van verzuim. Overig verzuim kan bestaan uit lessen missen, regelmatig te laat komen of ziekteverzuim waarvan de school vermoedt dat het ongeoorloofd is. Als de school zich zorgen maakt om de achtergrond van het verzuim kan dit ook een reden zijn om een melding van overig verzuim te doen. Op verzoek van de school kan de leerplichtconsulent preventief in actie komen.

Meldingen relatief verzuim	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	420	279
Leerplicht Nieuwkoop	52	46
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	361	229
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	60	44

Toelichting op de cijfers

Op 16 maart 2020 sloten alle scholen in Nederland in verband met de corona-crisis. Dit heeft geleid tot een sterke daling van het aantal relatief verzuimmeldingen. Kinderen waren immers niet in staat om de scholen te bezoeken, omdat deze gesloten waren. Omdat schoolverzuim oploopt gedurende een schooljaar wordt vaak in de tweede helft van het schooljaar het meeste verzuim gemeld door scholen. Het primair onderwijs is vanaf halverwege mei weer opgestart, maar primair onderwijs betreft slechts een klein deel de relatief verzuimmeldingen. Vanaf het moment dat de scholen sloten bestond het contact met de scholen voornamelijk uit informatie- en advies en zorgdragen dat kinderen en ouder(s)/verzorger(s) verbinding hielden met school en niet uit beeld raakten. In veruit de meeste gevallen is hierbij door school geen verzuimmelding gedaan, waardoor dit niet terug te zien is in de cijfers.

Langdurig relatief verzuim

Als een leerling na 4 weken nog steeds continu ongeoorloofd afwezig blijft, dan is er sprake van langdurig relatief verzuim.

Langdurig relatief verzuim Alphen aan den Rijn	2018-2019	2019-2020
Primair onderwijs	4	2
Voortgezet onderwijs	5	4
Langdurig relatief verzuim Nieuwkoop	**2018-2019**	**2019-2020**
Primair onderwijs	1	0
Voortgezet onderwijs	1	0

Toelichting op de cijfers

Het aantal langdurig relatief verzuimers is het afgelopen schooljaar iets gedaald. Omdat de scholen de laatste maanden van het schooljaar geheel of gedeeltelijk gesloten zijn geweest zijn de cijfers van dit schooljaar niet te vergelijken met de cijfers van voorgaande jaren. Er valt immers niet te voorspellen of er meer langdurig relatief verzuimers zouden zijn als de scholen open waren gebleven.

Luxe verzuim

Luxe verzuim is een vorm van relatief verzuim waarbij zonder toestemming van de school of van de leerplichtconsulent buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd. Vaak gaat het om een vakantie onder schooltijd. In veruit de meeste gevallen worden ouder(s)/ verzorger(s) verantwoordelijk gehouden voor dit verzuim, aangezien zij kinderen vaak meenemen op vakantie.

Meldingen luxe verzuim	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	28	12
Leerplicht Nieuwkoop	1	10
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	2	6
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	0	0

Toelichting op de cijfers

De afgelopen schooljaren bereikten ons signalen van derden dat er veelvuldig luxe verzuim plaatsvindt op de scholen in onze regio. Dit zagen wij niet terug in het aantal meldingen die door scholen werden gedaan. Daarom besloten we om het afgelopen schooljaar een aantal scholen te bezoeken om samen het luxe verzuim beter in beeld te krijgen. Vanwege de coronacrisis is het bij één actie gebleven rondom de voorjaarsvakantie. Opvallend is dat dit direct geleid heeft tot een sterke stijging van het aantal luxe verzuimmeldingen in Nieuwkoop. Vanuit Alphen aan den Rijn hebben wij ook een aantal luxe verzuimmeldingen ontvangen naar aanleiding van deze actie, maar dit heeft nog niet geleid tot een stijging van het totale aantal luxe verzuimmeldingen. Vanwege het succes van de luxe verzuimactie willen wij deze herhalen in het nieuwe schooljaar.

Cijfers en toelichting

Halt-verwijzingen

In de Halt-straf schoolverzuim krijgen jongeren die veelvuldig verzuimen inzicht in de oorzaak en de gevolgen van hun gedrag en worden zij gemotiveerd weer structureel onderwijs te gaan volgen.
Hun ouders worden nadrukkelijk bij de straf betrokken. De Halt-straf bestaat uit gesprekken met de jongere en ouders, een digitale leeropdracht over het spijbelgedrag, afspraken voor de toekomst en eventueel een werkopdracht. De inhoud en omvang van de straf zijn afhankelijk van het aantal verzuimde uren en de leeftijd van de jongere.

Halt-verwijzingen	2018-2019	2019-2020
Alphen aan den Rijn	25	11
Nieuwkoop	1	3

Toelichting op de cijfers

Als een jongere ook na een waarschuwing van de leerplichtconsulent ongeoorloofd blijft verzuimen, volgt opnieuw een interventie van de leerplichtconsulent. De leerplichtconsulent streeft ernaar om waar het kan zo licht mogelijk in te zetten. De Halt-straf is zo'n licht middel. Voordelen van de Halt-straf zijn dat het relatief snel kan worden ingezet en dat de Halt-medewerker met de jongere kijkt naar de oorzaken en gevolgen van het verzuim. Je ziet dan ook dat in het schooljaar 2018-2019 een stijging te zien was van het aantal Halt-verwijzingen. Het afgelopen schooljaar kon deze trend niet worden voortgezet, vanwege de coronacrisis en de daling van het aantal verzuimmeldingen.

Proces-verbaal

Als een kind ondanks interventies van de leerplichtconsulent ongeoorloofd blijft verzuimen, kan de leerplichtconsulent ervoor kiezen proces-verbaal op te maken tegen de ouder(s)/verzorger(s) of tegen het kind. Dit is mogelijk bij zowel absoluut-, relatief-, als luxe verzuim. Het proces-verbaal is een rapport waarin de leerplichtconsulent verslag doet van het onderzoek naar het ongeoorloofde verzuim.

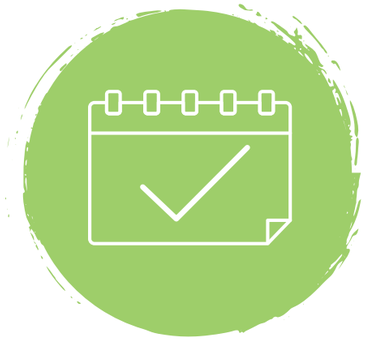
Processen-verbaal	2018-2019	2019-2020
Alphen aan den Rijn	34	20
Nieuwkoop	2	5

Toelichting op de cijfers

De aanpak van de leerplichtconsulent is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is. Een proces-verbaal is een zwaarder middel. Vanwege de coronacrisis en de daling van het aantal verzuimmeldingen, waren er minder situaties waarin de leerplichtconsulenten proces-verbaal moesten opmaken. Daarnaast heeft de Tweede Kamer in de coronacrisis besloten dat de leerplichtconsulenten geen proces-verbaal mochten opmaken. In Nieuwkoop is wel een stijging van het aantal processen-verbaal te zien, die wordt verklaard door de stijging van het aantal luxe verzuimmeldingen. Hierbij is in een aantal gevallen proces-verbaal opgemaakt.

Vrijstelling art. 3a/3b

In sommige gevallen is een kind niet geschikt om volledig dagonderwijs te volgen. De leerplicht-consulent kan dan een vrijstelling art. 3a (voor 14-jarigen) of een art. 3b (voor 15-jarigen) toewijzen. Een 14-jarige mag dan 4 dagen in de week stage lopen en één dag onderwijs volgen. Voor 15-jarigen geldt dat zij toegelaten mogen worden tot een opleiding op het mbo. School stelt een plan van aanpak op met daarin een beschrijving van de begeleiding, de onderwijsdoelen en praktijktijd.

Vrijstelling art. 3a/3b	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	2	3
Leerplicht Nieuwkoop	1	0

Toelichting op de cijfers

Deze vrijstelling wordt verleend als dat in het belang is van de jongere. Het aantal afgegeven vrijstellingen 3a en 3b is gelijk gebleven vergeleken met het vorige schooljaar.

Vrijstelling art. 5 onder a

Het gaat bij een vrijstelling art. 5 onder a om kinderen die vanwege een lichamelijke en/of psychische beperking niet in staat zijn om onderwijs op een school te volgen. Ouders vragen geen toestemming, maar sturen een kennisgeving naar de leerplichtconsulent. Een onafhankelijke arts verklaart dat het kind niet in staat is om onderwijs te volgen, waarna de vrijstelling van rechtswege ontstaat.

Vrijstelling art. 5 onder a	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	24	30
Leerplicht Nieuwkoop	3	3
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	2	5
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	0	0

Toelichting op de cijfers

Er is niet met zekerheid te zeggen wat de oorzaken zijn van de stijging van het aantal vrijstellingen art. 5 onder a. Het afgelopen schooljaar zaten de leerplichtconsulenten dichter op de medische kinderdagverblijven. Hierdoor hebben de leerplichtconsulenten beter zicht gekregen op de situatie van de kinderen en wie vrijgesteld zijn wegens een lichamelijke- of psychische beperking. Dit verklaart deels de stijging van het aantal vrijstellingen.

Vrijstelling art. 5 onder b

Bij een vrijstelling art. 5 onder b geven ouders aan dat ze overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs van alle binnen een redelijke afstand van de woning gelegen scholen. Ouders hangen bijvoorbeeld het holisme of het salafisme aan. Ouders hoeven geen toestemming te vragen, maar sturen een kennisgeving naar de leerplichtconsulent. Ze zijn dan op grond van de Leerlichtwet 1969 van rechtswege vrijgesteld om hun kind op een school in te schrijven.

Vrijstelling art. 5 onder b	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	8	10
Leerplicht Nieuwkoop	3	6
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	0	0
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	0	0

Toelichting op de cijfers

Het aantal art. 5 onder b vrijstellingen is de afgelopen jaren toegenomen. Steeds meer ouders kennen de mogelijkheid om hun kind met een beroep op deze vrijstellingsgrond thuis te houden. Ouders zijn niet verplicht om aan de leerplichtconsulent te vertellen of zij hun kind op een andere wijze onderwijs bieden, maar de meeste ouders geven uit zichzelf aan dat zij hun kinderen thuisonderwijs zullen bieden. Op dit moment is er (nog) geen toezicht op het thuisonderwijs dat ouders bieden. Indien de leerplichtconsulent signalen ontvangt die leiden tot zorg over het welzijn van de kinderen, dan zal de leerplichtconsulent de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling volgen en indien nodig een melding bij Veilig Thuis doen.

Vrijstelling art. 5 onder c

In sommige gevallen volgen kinderen (tijdelijk) onderwijs in het buitenland. Ouder(s)/verzorger(s) moeten hiervan dan bewijs aanleveren bij de leerplichtconsulent. Als ouder(s)/verzorger(s) de benodigde bewijsstukken aanleveren, dan zijn de kinderen van rechtswege vrijgesteld van de verplichting ingeschreven te staan op een Nederlandse school.

Vrijstelling art. 5 onder c	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	12	8
Leerplicht Nieuwkoop	3	1
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	0	2
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	0	0

Toelichting op de cijfers

De kinderen met een art. 5 onder c vrijstelling volgen gewoon onderwijs, maar dan op een school in het buitenland. Hierdoor komt het recht op onderwijs en ontwikkeling van het kind vermoedelijk niet in gevaar. Omdat het een vrijstelling van rechtswege betreft hebben leerplichtconsulenten geen invloed op het aantal art. 5 onder c vrijstellingen.

Vrijstelling art. 11 onder g > 10 dagen

In bijzondere situaties is het toegestaan om kinderen verlof te verlenen. Zodra het in totaal om meer dan 10 schooldagen gaat, moet toestemming gevraagd worden aan de leerplichtconsulent. Voorbeelden van verlof op grond van art. 11 onder g zijn het overlijden van een familielid, een trouwerij, het voldoen aan een wettelijke verplichting en een levensbedreigende ziekte van een familielid zonder uitzicht op herstel. De leerplichtconsulent ziet erop toe dat een kind niet onnodig veel onderwijs mist.

Vrijstelling art. 11 onder g	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	0	0
Leerplicht Nieuwkoop	0	0
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	0	0
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	0	0

Toelichting op de cijfers

We hebben het afgelopen schooljaar en het schooljaar daarvoor nooit een verzoek van vrijstelling op grond van art. 11 onder g ontvangen. Het komende schooljaar zullen de leerplichtconsulenten extra aandacht besteden aan deze vrijstellingsgrond in het contact met de scholen.

Vrijstelling art. 15

De art. 15 vrijstelling is bedoeld voor kwalificatieplichtige jongeren die op een andere wijze onderwijs willen volgen. De jongere volgt bijvoorbeeld een niet erkende opleiding, een cursus, een bedrijfsopleiding, of online onderwijs omdat fysiek onderwijs niet lukt. De leerplichtconsulent beoordeelt of het door de jongere gekozen plan voldoende onderwijs en kansen bevat.

Vrijstelling art. 15	2018-2019	2019-2020
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	8	5
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	0	1

Toelichting op de cijfers

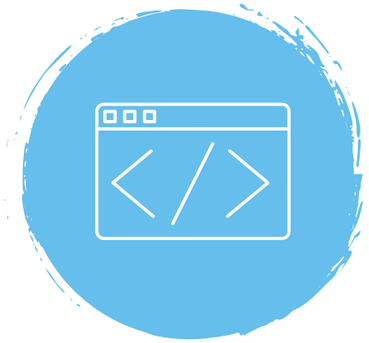
De leerplichtconsulent wijst deze vrijstelling toe als het in het belang is van de jongere om op een andere wijze onderwijs te volgen. Dit is maatwerk, dus de cijfers kunnen van jaar tot jaar enigszins verschillen.

Cijfers en toelichting

Gedogen

Een gedoogbeschikking houdt in dat kwalificatie-plichtige jongeren die een verkeerde studiekeuze hebben gemaakt en daardoor dreigen te verzuimen tijdelijk geen onderwijs volgen. Hiervoor moeten zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. In de meeste gevallen doorloopt de jongere een studieloopbaantraject van 8 tot 13 weken.
2. De jongere is aangemeld en start zo snel mogelijk met een nieuwe opleiding;
3. De jongere verricht arbeid voor minimaal 24 uur per week in de periode dat tijdelijk geen onderwijs wordt gevolgd.

Gedoogbeschikkingen	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	3	3
Leerplicht Nieuwkoop	0	0
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	18	14
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	5	3

Toelichting op de cijfers

Het aantal gedoogbeschikkingen is wat gedaald in vergelijking met vorig schooljaar. Vermoedelijk heeft dit ermee te maken dat mbo-scholen tijdelijk gesloten zijn geweest. Het was in die periode niet nodig om te gedogen dat jongeren tijdelijk geen onderwijs volgden.

Maatwerk contacten

Onder ‘maatwerk contacten’ worden de incidenten geteld die niet onder de andere soorten contacten vallen. Leerplichtconsulenten bemiddelen bijvoorbeeld bij conflicten tussen ouders en school, om te zorgen dat het conflict niet ten koste gaat van de schoolgang en het kind. Ook zijn leerplichtconsulenten betrokken bij kinderen waar zorgen om zijn. De leerplichtconsulent kan betrokken raken op verzoek van de school, hulpverlening, ouder(s)/verzorger(s) of de jongere zelf.

Maatwerk contacten	2018-2019	2019-2020
Leerplicht Alphen aan den Rijn	350	238
Leerplicht Nieuwkoop	53	35
Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn	206	102
Kwalificatieplicht Nieuwkoop	38	16

Toelichting op de cijfers

Het aantal geregistreerde maatwerk contacten is het afgelopen schooljaar afgenomen. Vanwege de Algemene verordening gegevensverwerking zijn wij gedwongen kritisch te kijken naar wat wij registreren in het systeem. Omdat we het belangrijk vinden dat we onze bemiddelende rol en adviserende rol goed kunnen blijven uitvoeren, wordt momenteel gewerkt aan een privacy convenant. Daarnaast zijn we door de coronacrisis minder vaak ingeschakeld om bijvoorbeeld te bemiddelen bij conflicten of om aan te sluiten bij een groot overleg rondom een gezin.

Aantal leerlingen en verdeling meldingen naar onderwijssoort

Totaal aantal leerlingen Leerplicht	2018-2019	2019-2020
Alphen aan den Rijn	15.300	15.219
Nieuwkoop	3.673	3.636
Totaal	**18.973**	**18.855**

Totaal aantal leerlingen Kwalificatieplicht	2018-2019	2019-2020
Alphen aan den Rijn	2.556	2.517
Nieuwkoop	670	654
Totaal	**3.226**	**3.171**

Meldingen Leerplicht Alphen aan den Rijn naar onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Primair onderwijs	148	136
Voortgezet onderwijs	467	320
Speciaal onderwijs WEC	110	52
mbo	25	21
Geen schoolinschrijving	14	13
Vrijstelling van schoolinschrijving	46	54
Overig (verhuizing/emigratie)	51	84
Totaal	**810**	**596**

Meldingen Leerplicht Nieuwkoop naar onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Primair onderwijs	14	28
Voortgezet onderwijs	67	51
Speciaal onderwijs WEC	7	8
mbo	7	4
Geen schoolinschrijving	5	6
Vrijstelling van schoolinschrijving	10	10
Overig (verhuizing/emigratie)	11	17
Totaal	**110**	**107**

Cijfers en toelichting

Meldingen Kwalificatieplicht Alphen aan den Rijn naar onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Voortgezet onderwijs	178	81
Speciaal onderwijs WEC	26	21
mbo	328	235
Geen schoolinschrijving	12	5
Vrijstelling van schoolinschrijving	10	26
Overig (verhuizing/emigratie)	55	40
Totaal	**554**	**368**

Meldingen Kwalificatieplicht Nieuwkoop naar onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Voortgezet onderwijs	34	10
Speciaal onderwijs WEC	4	0
mbo	59	48
Geen schoolinschrijving	2	1
Vrijstelling van schoolinschrijving	0	6
Overig (verhuizing/emigratie)	6	6
Totaal	**99**	**65**

Colofon

Gemeente Alphen aan den Rijn

gemeente@alphenaandenrijn.nl

14 0172

Gemeente Nieuwkoop

info@nieuwkoop.nl

14 0172

November 2020

nieuwkoop

Alphen aan den Rijn